

Szerkesztési iroda:

Főpinc Csulak-féle ház,
ková a lap szemléi részét
illető költségeket
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet“

és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet“ hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:

szerdán és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petitserórt, vagy
annak helyéért 50 kr.
Bélyegdíj külön 50 kr.
Nyitóléc sora 15 kr.

A hős oroszlan megadta magát.

(—) Mult számunk táviratát lapunk bezárta után vittük. Alig akartunk hitelt adni a megdöb-
bentő hírek, hogy Plevna elesett s orosz-
rómán kézbe került. Ma már a bukaresti tudó-
sítások egymást váltják fel; ezek között min-
denik egyhangulag elismeri Ozman pasa és a
plevnai török hadsereg bámulatos vitézségét El-
ismeri azon hősiességet, elszánt, halált megvető bá-
torságot, melylyel a török hadsereg a végső
órákban is oly lélekemelően küzdött. De végre
is esnie kellett a mindenkivel elhagyatott, magára
hagyott vitéz seregnek! Nem orosz hadi taktika,
nem ügyesen vezetett stratégikus műveletek jut-
taták orosz kézbe Plevnát, hanem ennél sokkal
hatalmasabb ellenségnek, sokkal iróztatóbb feje-
nyeknek kellett meghajolni: — az éhség-
nek.

A körülzárt hadsereg mikor már lovait
is felemészítette, mikor már az éhség borzasztó-
ságában tetőpontra hágott: kénytelen volt ki-
törni. Az utolsó redoutte előtt azonban meghaj-
lott a török félhold; a hős Ozman megsebesült,
kihullott kezéből a kard s megadta magát kegye-
lemre.

A plevnai félhold helyett, mely az igazság
és népjog jelvényeül csillogott, most ott lobog
a zsarnokság félelmetes zászlója, szomorú sá-
tyrája gyanánt a hazaszeretet és szabadság esz-
méjének!

A legvitézebb vezér átadta kardját a leggyá-
vább ellenségnek!

A megfagyott és kiéhezett szerencsétlen
hadsereg még bukásában is bámulatra méltó.

Ozman neve ragyogni fog a történelem lap-
jain örökké!

Mi sors vár ezután a török nemzetre? Lesz-e
elhagyatottságában barátja, ki megoltalmazza?
Európa télenlül fogja-e nézni a zsarnokság dúló
fegyverei pusztításait a szabadság és igazság
felett? Ki tudná azt előre megmondani!

Nekünk ezutal szomorú osztályrészünkül
jutott a derék nemzet sorsa felett fájó részvéttel
elmélkedni.

A piros vér kihullott a Balkán hősei kö-
zös sírban nyugosznak. De az eszme,
az igazság eszméje élni fog. Es az igazság kö-
vetkezetes marad. Előbb-utóbb visszaköveteli az
elfoglalt tért. Allah népe hős és dicső nemzet;
fegyverei még élesek, karjai elég erősek, hogy
élete feletti reményünket egészen fel ne adjuk.

A vesztség bár egészen váratlanul nem
lepett meg, mégis oly megrindító, hogy a fájd-
alom e percben összeszorítja szívünket.

Igy kellett-e a gyávaságnak diadalmaskod-
nia a bátorság felett?

Szívünk összeszorul a fájdalom miatt. Lel-
künk ohajtása a derék török nemzetért imába
olvad össze.

Imádkozunk! . . .

Bukurest a plevnai kapituláció hírére vilá-
gított. Utcait lelkesült tömegek örömrivalgásai
tölték be. A házak fellobogóva, a főterek ro-
mán nemzeti jelvényekkel ékítve hirdették a ro-
mán nemzet örömet Plevna elfoglalása felett.

Nekünk ehhez semmi szavunk nem lehet.
Ezt mi is igen természetesnek találhatjuk.

De hát Brassó?

Szabad volt-e Brassó város román polgá-
rainak ugyanakkor oly kihívó alakban tüntetni?
Azon világítás, lövöldözés s utcai kurjongatás
indokolt-e a muszka győzelemmel? Lehet-e egy
nemzet testében oly rész, mely az egész fájdal-
ma felett győzelmi ünnepet ülhesen? Minő fel-
fogása ez a polgári kötelességeknek?

Római testvéreik győzelmét felett trium-
pháltak ők! S a mennyiben testvéreik sor-

sában osztoztak: ha kevésbé volnának a ma-
gyar nemzet életével, érdekeivel összefüvve,
talán menthető volna eljárásuk. De így, a ma-
gyar nemzet elleni tüntetés is volt az egyszers-
mind. Ezt pedig sem helyeselni, sem elfogadni
nem fogjuk soha.

Brassó város románsága magyar ellenes ér-
zelmeit ezzel oly alakban mutatá fel, melylyel
kárhoztatásunkra, s a magyar nemzet megróvó
ítéletére méltán téve magát érdemessé.

Nem hallották-e a brassói románok azon
borzasztó hírt Bukurestből, hogy ott a román
nemzet bősziúsága annyira ment a magyarok ellen,
hogy ott lakó testvéreink ellen a legvérengzőbb
ténylegességtől csak a consularis közbejárása
akadályozta meg őket. Bizonyára értesültek ők
erről.

De ugyanakkor nem vették fontolóra, hogy
helytelen muszkabaráti ténetséikkel tápot szol-
gáltatnak a romániai magyarság ellen fel-fel
lobbanó bősziúságnak.

Vagy talán ezt is meggondolták ők! . . .
Legyen elég. Brassó város románsága fel-
jegyzésünkre méltóan viselte magát.

* A kiegyezési provizóriumról szóló törvény-
vaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága e hó 10-
én tárgyalta le. Hefli, Szendényi, Horváth L. Schwarz
és Tisza hozzászólásai után a tárgyalás megkezdett
s a bizottság ezután a vámszövetségi provizóriumot 8
hónapban állapítja meg s egy új kikézdésben kimondja,
hogy a vámkézelési költségek általánosításáról szóló
1869. II. t. c. hatályos szintén márc. végéig hosszab-
bítottatik meg. A külföldi árucikkek, szerződésekre nézve
6 hó tartatott meg. Miután Hefli a javaslat ellenében
külön véleményt jelentett be, az ülés befejeztetett.

Ausztria-Magyarország keleti po-
litikája.

— Andrassy beszéde a magy. delegáció
külgügyi bizottságában. —

A magyar delegáció külgügyi bizottságának 10-iki
ülésén gróf Andrassy az európai helyzetéről és a kor-
mány politikájáról több nyilatkozatot tett gr. Széchen
Antal fejtegetései kapcsán, ki a keleti kérdés phasisait
chronologiai sorrendben érintette.

Széchen Antal gróf azt fejtegeté, hogy elégséges
hivatalos adatok hiányában azon közzétett tényeket kell he-
lyesekül elfogadnia, melyeket nem cáfoltak meg és
melyeket Andrassy ma sem cáfol meg.

Erre Andrassy azt felelé, hogy a közvéleményben
semmi sem okozott nagyobb zavart, mint azon hit,
hogy az ő politikája az ugynevezett félhivatalos lapok-
ban jelezve van. Ha egy ilyen lap ma ezt, holnap azt
tudja meg, ma ilyen, holnap amolyan hangon ir, mind-
járt ingadozást jeleznek a kormány politikájában.

Ezen felfogással szemben ki kell mondania, hogy
ő nem ismer el félhivatalosnak egy lapot sem, kivéve
a „Wiener Abendpost“-ot azon cikkeken, melyek ha-
tározott felhatalmazásra hivatkoznak; vannak lapok,
melyek — hálával ismeri el — a kormányt szívesen
támogatják és közleményeinek meggyőződéssel tért
adnak, de ezen lapok irányát ő nem állhat jót, kü-
lönben a külgügyi hivatalban kellene azokat szerkesz-
tenie; nincs is neki ideje minden helytelen közleményt
megcáfolni, bele kell abba nyugodnia, ha világos, kö-
vetkezetes politikáját következetesennek tüntetik fel, ha
oly nyilatkozatokat tulajdonitanak neki, melyeket ő
sohasem tett. Példaképen felhozta Andrassy, hogy ő
Angolország hozzájárulását a berlini emlékirathoz —
soha sem helyezte biztos kiállításba, miként Széchen
vél; ő csak reményt fejezett ki, melyre Angolország
nyilatkozatait még akkor is okot adtak: ő egyszer azt
mondta Tuschek delegátusnak: ne kezdőzzék tőle,
hogy a békét fenn lehet-e tartani, mert őt vagy arra
kényszerítik, hogy az „igen“ szóval magát lekötse,
vagy a „nem“ szóval a monarchia és Európa hiteli-
ségeit válságban tegye ki.

E nyílt válasz nem menté fel őt attól, hogy azon
szemrehányással ne illessék, miszerint esádlódott, mert
a béke fenntartását helyezte kiállításba. (Elénk helyes!)
Épügy csak e napokban az osztrák delegáció egy tisz-
telt tagjával (Sturmthal) szemben tett azon nyilatkoza-
tát, hogy a mi helyzetünk a keleten sem katonailag,
sem földrajzilag nem alárendelt, hanem domináló —
ugy közölték, mintha ő a keleten Ausztria-Magyaror-

ságnak kizárólag mérvadó állást vindikált volna. A
politikai fejtegetésekre áttérve, gróf Andrassy azzal, a
mit gróf Széchen a multa tett visszatételeiben a
szerződések tekintélyének megingatásáról mondott, tel-
jes egyetértést fejezi ki. A szerződések alkotásakor
1856-ban azon nézet uralt, hogy egy hatalom befo-
lyása helyére az összes Európa tételesek: hogy e tö-
rekvést siker kísérte-e, annak az igen tisztelt előtte
szóló mint diplomata, kötelességének őszinte és felvi-
lagosodott teljesítésében tanja volt.

Világos, hogy Európában a szerződéseknek kívül
még egy tényező dönt: a hatalom, s a szerződések
érténye csak egy biztosított, ha azokat a kellő nyoma-
tékkal védelmezik. Mint lelkiismeretes miniszternek
tehát arról kellett gondoskodnia, hogy ne hiányozzék
a saját hatalom és azon erő, mely a barátságos hatal-
makhoz való jó viszonyban rejlik.

Ehelyütt gróf Andrassy, hir szerint a hármas
szövetségről szól s ezen megjegyzéssel: „Ez már a
nyilvánosság elé tartozik!“ így folytatá: A monarchia
szabadon rendelkezik sorsa felett; nincs hatalom Eu-
rópában, mely nagyobb biztonsággal számíthatna arra,
hogy igazságos és méltányos érdekei érvényesülni
fognak.

Vannak hatalmak, melyek ezt talán ugyanazon
mértvén tehetik, de nagyobbval egyik sem. Gróf Szé-
chennek a román szerződést illető néhány megjeg-
zése alkalmából gróf Andrassy felvolasztott néhány bi-
zalmos sürgönyt, melyek a vörös könyvben nem fog-
nak megjelenni. E sürgönyökben gróf Andrassy hatá-
rozottan tiltakozik az ellen, hogy a keresztény népek
a keleten jöendőben is azon előítéletben maradjanak,
mintha Ausztria-Magyarországnak nem volna szíve e
népek jóléte és békés fejlődése iránt s mintha a mi
érdekeink azt követelnék, hogy Törökország ugyanazon
állapotban változatlanul tartas, fenn, a melyen a
mozgalom előtt volt.

Nekem, ugymond gróf Andrassy tovább — be-
vallom, hiányzik a bátorság azon vállalkozáshoz, hogy
ily értelemben a törökországi statusquót helytállítsak.
„A helytállás“ alatt t. i. nem szavakat, hanem ténye-
ket értek s itt magamtól azt kellett kérdeznem, hogy
a monarchia hatalmát szabad-e nekem felhasználnom
oly célért, melynek jogosultsága és kiváltságosága —
ezt bátran állítom — Európa egy államférfia sem hisz,
a török államférfiak sem.“ (Mozgás.)

A miniszter ezután fölemlíti a mozgalom jelensé-
geit, melyek évek óta mutatkoztak s mely jelenségek
azt bizonyítják, hogy ama mozgalom a levegőben, a
viszonyokban volt; ezért a vörös könyv évekre fog
viszonyulni s oly epizódokat fog tartalmazni, melyek
olyan viszonyokat világítanak meg, a melyekről maga
a szultán megengedte, hogy radikális javítást igényel-
jen; azokból ki fog tűnni az is, hogy mi a lehetőleg
minden beavatkozástól tartózkodunk s hogy magatár-
tásunkat török részről mily köszönettel ismerték el.
Gróf Andrassy megcáfolta továbbá a Magyarországnak
felmerülő tévhitét, hogy mi valamely hatalom nyomása
alatt járunk el.

Volt egy tünémszerű férfi, ki azt állítja, hogy
az ő megjegyzése nélkül Európában egy ágyút sem
süthetnek el; e férfi is csak e nyilatkozatig jutott
annak keresztülvitelére már nem volt ereje.

Mi sem akadályozhatjuk meg, hogy Európában
lőjenek s nem is tesszünk kísérletet arra, hogy egy-
magunk döntük el a világgrász sorsát. Európában nincs
hatalom, mely a másik hatalom nélkül valamit megte-
hetne és keresztülvethetne, de éppen úgy nincs hatalom,
mely nélkülünk a keleti ügyek szabályozásához hozzá
foghatna.

Ma a mi földrajzi, katonai és politikai helyzetünk
olyan, hogy azt mondhatjuk: „mi az európai érdeke-
ket Európával való egyetértésben fogjuk megvédeni,
de a magunk érdekeiért magunk fogunk helyt állani.“

Gróf Széchen azon kérdésre, hogy a mi érde-
keink védelmére, az anyagi hatalmon kívül, a minisz-
ter mily biztosítékokat tesz birni, a miniszter meg-
nyugvással utal a két parlamenten történt interpellá-
ciókra adott válaszokra. Ezen válaszokban hangsúlyoz-
tatott a nyíltság, melylyel a mi érdekeinket minden
irányban határozottan s világosan megjelöltük; ez va-
lóban minden irányban megtörtént s nem uralgathat
semmi kételey azon pontok felett, melyek által érdeke-
ink körét megérintve tartjuk. Ha e pontokat nem hoz-
ta nyilvánosságra, ezt azon meggyőződés folytán nem
tette, hogy a discret eljárás mellett érdekeink megóvása
könnyebben érhető el.

Vannak különböző utak. Párisban az érdekek
kérdése, a kamrák s a nép zajos helyeslése és a város
kilégítése mellett tétetett közé; a vég ismeretes. A
másik ut abban áll, hogy az érdekek megjelölésének
zaj nélkül s oly módon, mely nem sérthet s azon meg-
győződést keltheti, hogy azért, ami kizárólag ép

oly határozottan helytállunk, amely mérsékkel azt ki-mondottuk.

Az előhaladott idő miatt itt a tárgyalás megsza-kkittatott s a miniszterre bízottak, hogy a legközelebbi tanácskozás idejét kiittizze. A miniszter fejtegetését a legelőkelőbb érdeklődést keltették fel.

A harcterről.

A mai lapok Plevna elesésével foglalkoznak ki-vétel nélkül. Amint a hadi műnyelv mondani szokta, Ozman pasa megadta magát "kegyelemre". Anonban még az ellenség részéről is osztatlan elismerésben ró-szesül Plevna hős védője s ez a tisztelet nem fogja őt elhagyni fogságában sem. A török sereg is megtett mindent, ami megtehető volt emberileg s a történelem igazságát fog szolgáltatni a legyőzött plevnai hősök-nek. A historia azonban mindenestre ítéletet fog mon-dani azok fölött, kik e szerencsétlenségnek okozói va-lának. Mikor az orosz hadsereg szaporított hírt vette Ozman, miért kellett neki Plevnában maradnia, miért nem vonult közelebb a Balkánhoz, miért várta be, míg körülkerítették? A történelem ki fogja ezt deríteni s a hihetőleg azt fogja írni, amit már is tudunk, hogy t. i. azért nem tette, mivel kezei kötve valának. A kon-stantinápolyi haditanács, melyben a három kegyele-m Mahmud Damad pasa adta a hangot, vezette kényel-mes pamlagairól a hadműveleteket. Az ő parancsára, a hadvezérei dicsőségre féltékeny udvari klikk utasítá-saira kellett Szulejman legjobb katonáinak a Sipka szoros ellen intézett őrlt vállalatban elhullani, az ő parancsára kellett Ozmannak a körülkerített Plevná-ban bevárnia a körlehetetlenül bekövetkező halált. — Természetes, hogy ez a nagy stratégiai hiba felelőssége a konstantinápolyi basákat fogja terhelni a történelem előtt. Ozman neve pedig a tisztelet és kegyelet eli-merő emlékével fog fennmaradni.

Plevna elestének részleteiről a következőket írják:

Hétfőn reggel 7 és 8 óra közt kezdődött el az a csata, mely öt órai folyama után Ozman pasa felté-tele, fegyverletételével végződött.

A muszka táviró ferditett, midőn azt állította, hogy az ellenség kényére-kegyére adta meg magát Ozman, s be is ismeri hazugságát, midőn azt jelenti, hogy Ozman, bár maga is megsebesült, személyesen eszközölte az átadást, miután a feltételeket személye-sen tárgyalta le s személyesen állapította meg.

Az erre vonatkozó bukresteri sürgöny így szól: December 9-én szőlött meg Plevnára 500 ágyú s éjjel-nappal pokoli tüzet okádott Plevnára. Ozman se-rege hősiég harcolt s a közeledő ellenséggel utolsó lehelletéig küzdött. A sáncokban egyetlen élő török katona sem maradt. A muszka-oláh hadak sűrű töme-gekben rohantak Plevna felé tegnap reggel. Ozman-pasa látván végzetes helyzetét, kirontott s a muszka-kat a Vid folyó mentén iszonyúan megszároltatta. Opo-nes és Dolni-Dubnik közt egy utolsó völgyön kellett áthaladnia, de itt érte végezte: a muszka és oláhok kereszt-tüzébe került serege századonként hullott. Ő

TÁRCA.

Amerikai utazásom.

(Folytatást az „oltár-egylet” jávára Közli-Vásárhelyt, 1877. okt. 18-án tartott estélyen.)

(Vége)

Még amerikaiak is igen kevesen voltak, kik an-nak tudomásával bírtak, hogy a fiatal köztársaság az utolsó rövid 25 év alatt az ipar minden ágában, mily me-ső eredményeket fog érszázados ünneplője, az egyesült államok ezen nagy napjának tiszteletére, a melyen oly dicsőségesen vonultak be a szabadság má-sodik századába, a csodálkozó világnak bemutatni.

Vége van tehát, a mi Európá által Amerikával szemben egyszerűen utópiaának tartottat, meg van ál-lapítva a versenyre való képesség és ez oly hirtelen, oly annyira mindent átkarolólát történt.

Mindenki el volt készülve a Schuykillon*) az amerikai nyers produktó és az azzal kézzől-kézre járó technikai jeles véghezvitellekkel találkozni; de hogy a genialis yanke-k így rövid idő alatt a tulajdonképeni ipar és a műipar terén is ennyire leorszolták az anya-rszágot az elfoglaltat tartott térről, azt senki sem hitte s a szabad kereskedelem legelőkelőbb látásu védője is csak bámszokodott, az igazságság birónak azonban meg kellett e ténykörülményt erősíteni; ellenben Konsta-lánin kellett azt is, hogy ami egyáltalában a szepet, az esztétikai izlést és a művészi arány kivételét illette, Európával szemben hátrányban volt; konstatálnia kel-lelt, hogy ezen nagyszerű kiállítás műre, amely kolos-zálitása által meglepő volt és a meglepőnek varázsa-salatt oly nagyban hatott alkalmazhatni a közmondást: hogy „nem mind arany, ami fénylik.”

Igen sok helyett találkoztunk oly tárgyakkal, melyek a látszat, káprázat és ámitásra voltak számítva;

maga hadai élen megsebesült, mire hadosztályonként feltűzték a fehér lobogót, 10,000 török s 22,000 musz-ka és oláh katona maradt a harctéren. Plevnában sem-mi élelmiszert sem találtak; 400 ágyú s 38,000 fogoly került a muszka kezébe, — nem is számítva egyéb zsákmányt.

(A „Pol. Corr.” sürgönye.) Teljesen légből ka-pott az a hír, mintha Plevna bevétele a muszka-oláh hadak általános rohamátadásának volna tulajdonítható. — Ozman pasa kísérleteket tett, hogy kivágja magát, mivel egy falat élelmiszere sem volt s csak előnyomu-lása idézte elő a véres harcot, melynek kapitáléója vetett végett. Ozman pasa határozottan kijelenté, hogy a muszka cár discretiojára bizza magát. Elsőkül vo-nultak be Plevnába az I. oláh hadosztály csapatai, melyek a törökök első tüztét is kénytelenek voltak ki-állani.

Szentpétervár, dec. 11. Hivatalosan jelentik Bo-gotból 10-ről: Ma reggel 7 és fél órakor Ozman pasa összes haderejével megtámadta testőrhadttestőket a Vid balparti ostromvonálan, hogy ott keresztülvágja magát. A törökök támadása kétségbeesett vitét és ki-tünően tervezve volt. Nehány török csapat egész ár-kaik és ütőgeinkhez nyomult, de minden áttörési ki-sérlet haszatlannak bizonyult. Öt órai heves harc után a törökök megverettek. Minden oldalról körülveve Plevna hősies védője Ozman pasa, lábán megsebesülve, egész seregével megadta magát. A foglyok és győzel-mi jelvények száma még ismeretlen, de ami csak Plevnában volt, kezeink között van. Veszteségeink, te-kintve a győzelmet, nem nagyok. Első sorban sokat szenvedett az osztrachanoschi, szibíria i és samoyeti testőr-ezred.

Iskolátogatók Háromszék megyében.

A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter, az 1876. évi 28. t. c. 3. §-ban nyert felhatalmazásához képest, Háromszék megye területén: Popo-vics Gyulát Karatna, Al- és Feltörja és Szárazpatak; Benedek Ignácot Peselnék, Iktafalva és Futásfalva; Székely Jánost Oroszfalu, Szászfalva és Sársfalva b. Apor Jánost Kézdí-Szentlélek, Polyan és Belfalva; Beke Sámuel Békésd és Mikófalva; Szentiványi Ignácot Bereck, Szászmező és Ójót; Szacsavai Miklóst Kurta-patak, Nyujtód, Lemény, Almás és Csomortán; Bálint Lászlót Estelnék és Kézdí-Martonos; Vajna Gerőt Híib, Haraly és Gelence; Hollaki Attilát Szt-Katolna és Hatolyka; Péter Józsefet Oszdola; Csiki Tamást Imecsfalva és Petőfalva; Kovács Károly Márkosfalva; Martonfalva; Csákány Józsefet Telek, Szőrce, Tamás-falva, Cótalva; Vékás Lajost Zabola, Kovászna, Száva és Körös; Finta Istvánt Páke, Papole és Barátos, Ince Györgyöt Zagon és Feldoboly; Demeter Sámuel Szi-tabodza, Bodzafordulój; Nagy- és Kis-Borosnyó; Réz Farkas Egerpatak, Szacsava és Sepsi-Magyaros; Bor-báth Pált Albis, Felső- és Alsó-Csernatos; Barabás Albertet Dálnok; Kisantal Sámuelt Máksa, Várhegy, Bita és Lécfalva; Tompa Vincót Réty, Ereztvény és Besenyő; id. Szentiványi Józsefet Komolló, Laborfalva és Szentivány; Kis Lajost Angyalos, Fotos, Sepsi-Martonos és Gidófalvi; Magyar Károlyt Zoltán, Etfalva és Bodok; Vass Lajost Málnás, Oltseim és Zalan; Málik Józsefet Arkos, Körösperet és Kálnok; Ujvárosi

akárhány esetben az elrendezés volt minden, a tartalom pedig épen nem kielégítő. Igen sok erőtetett, és éretlennek tetszett, sok egészen elmaradhatott volna. De mindez, mi csak a részletekre állhat, a főké-pet nem csokithatta, annak kárára nem lehetett.

Nem mintha az éleeseben látó e tekintetben egé-szen éretlenül maradt volna, de káros befolyással nem volt.

Legkevésbé lett mindeztáltal a meglepő s annak kellemes hatása lefogalva, mely a még oly fiatal ipar hatalmas fejlesztésének minden egyes vonásából ki-tetszett.

Nagy hiba volt, hogy a külső rendezettségére több gond nem volt fordítva, hogy az épületek minden előre megállapított terv nélkül egymáshoz igen közel építettek, anire általában semmi szükség nem volt, minthogy a célszerűen választott kiállítási tér 250 hold-nyi roppant térfogatot foglalt magában. Azt mondták azok, a kik az építkezést figyelemmel kísérték, hogy igen lehet csodálkozni afelett, hogy még több annexek és külön építkezések nem váltak utólagosan szükség-sékké; hogy valamin az amerikai nők és az egyesült államok minden egyes állama maguknak külön-külön otthont építettek; hogy Alaska is főként az photographi-rozott jéghegyeit egy külön pavillonban állíthatta volna ki; nemkülönben az idáigek által a legnagyobb el-ismérésben részesült fodrásoknak is kár volt külön kiállítást nem rendezni, mindez nem nagyobbitott volna a rendszertelenséget. Es így történt, hogy a leg-kezdvebből terennem mellett is, mely mintegy a termé-szetből látszott e célra alkotva lenni, mégis a fennebb jelzett oknál fogva a legzebb és Fahrenheitt körül 110 fok hőfokozatban csak a legnagyobb gonddal fen-tartott ültetvények és kertalkatok, ugy az azok körül és közt emelt építmények eltűntek, kivétel képezevén e tekintetben egyedül a 13-ik századból mór stílus-ban épült pompás kertmívelési csarnok, amely izolált és ex okon kedvező fekvésénél fogva mindenre kel-lemes benyomást tett.

József Kilyén, Szotyor és Kőkös; Pünkösti Lajost Lásznó, Békfalva és Dobolló; Nagy Károlyt Uzun, Hyeafalva és Aldoboly; Bartha Imrét Ara, Előpatak és Erőd; Révay Lajost Sepsi-Szentgyörgy, Szeemerja és Szentkirály; Nagy Sándort Lúgeth és Nyáraspatak; Pünkösti Ferencet Nyén, Bodola és Márkos; Bartha Jánost Nagy-Ajta, Miklóvár és Köpec; Barabás Sándort Közép-Szárazpatak és Zalanpatak; Révay Pált Baróth és Bodos; végül Zathurecky Gyulát Böblön, Sepsi- és Telegdi-Bacon községek számára ideiglenes iskolátogatókká nevezte ki.

A pápai trónváltozás szertartásai.

Rövid idő múlva minden valószínűség szerint ta-nui lesznek a pápai szék új betöltése látványának. Nem lesz érdektelen az alkalommal leírni mindazon érimoniákat, melyeknek Róma minden pápaváltozás alkalmával színlhelye szokott lenni, s melyek az egyik pápa halálától a másiknak trónraléptéig lefolyó időt betöltik.

Ezek szerint a választás főszabályai a következők:

1. A pápa halála után 10 nappal a bibornokok az új pápát megválasztják. A távollevő bibornokok behivatnak, de megérkezésük be nem váratik.
2. A választás zárt conclavében történik.
3. A megválasztáshoz a szavazatok két harmad-része szükséges. Senki sem szavazhat magára.
4. Szabad nembibornokot, sőt nempüspököket is választani; — de VI. Orbán óta (1378) mindig csak bibornokok választattak.

Ezek előrehelyezése után lássuk a pápai trónvál-tozással járó ceremóniákat.

A pápa halála először a bibornok camerlengónak (kamárás) adatik tudtára. Ez viaszszin ruhában azonnal megjelenik a pápa holttesténél, a kamara-kerikusok kíséretében, kik fekete gyász viselnek. A bibornok-kamárás erre a halott ágyához lép és harsány hangon háromszor elkállítja ennek nevét. Midőn választ nem kapván, a pápa haláláról meggyőződött, az apostoli jegyző által jegyzőkönyvet vétet fel a pápa haláláról. Ennek aláírása után a camerlengo a pápa főkamara-sától visszasköveteli azon aranyból készült papírgyűrűt, melyet ez a veres viaszszal kibocsátott brevének ki-adásánál pecsétnyomul használt. A vicekancellár pedig átadja az az bílyegeket, melyekkel a pápai bullák és dispensációk szoktak megpecsételtetni.

Azelőtt, midőn a pápa még az egyházi állam uralkodója volt, a camerlengo a város kapui s más főbb helyek, nevezetesen az angyalvár elé őrséget küldött a svajci testőrközből s őrsztratoskat rendelt el a városban minden netáni mozgalom elfojtására; aztán harangzúgás közt kocsin bejárt a várost, mi által ezt, mint ideiglenes kormányzó, birtokába vette. A szertar-tások ezen része most természetesen elesik.

A pápa rokoni és házi családja, halála után elhagyják a pápai palotát, melyet a camerlengo leltá-mellett átvész. Az egyházi törvények szünetet tar-tának, csak a főpönitenciárius és a camerlengo foly-tatják működésüket.

Mellőzzük itt azon további szertartásokat, melyek a pápa világi uralkodóknak megszűntét folytán magok-tól élenek; csak a tisztán egyháziak leírására szor-ritkozunk.

Az elhunyt pápa holtteste átadatik a Péter temp-lom káplánjának, kik azt, a boncolás után bebalas-mozzák, a minek 24 órával halála után kell megtörténnie. Erre a holttest a palota egy előcsarnokában, menyezet alatt diszagra fektetik s a nép, megsejmelése vé-gett bebecsátatik. Nemesei testőrök s néhány meglező

Igen bajos volt egy jötevé átkentést nyerni, akármely pöntről is és ennek következménye az volt, hogy a monumentálisnak benyomása még ott is elve-szett, ahol annak feltételei csak eseten máskül-lömben megvoltak.

E tekintetben ha visszapiantunk a praterbe, ott minden meg volt téve és mesterségesen előállítva még az is, amit az ember legkevésbé várt volna; a fair-mount-párkban ellenben az elrendezés illetőleg nagy szerepet játszott a tetész szerinti önkényűség és a jó szerencsében való elbizakodás is.

Bécsben minden a maga helyén volt, ahol a szem egy képesoporttal találkozott, ott nem volt semmi hi-ány, ott mindennek a legtekélyesebb őszhangban kel-lelt lenni.

Egy szóval a bécsi microcosmos teljes volt s ha a dunaparti folyamvidék oly festői fekvéssel bírt vol-na, mint a lanedao ni gyönyörű fensik volt, ugy még tökéletesebb is lehetett volna.

Es valamin a külső elrendezésben sok nem akép történt, amit kellett volna, egy a balsóba is sok mindennek másképp kellett volna lennie.

Igy például a művészet templomában, a művé-szetben jártas műtérő igen fájdsáimban vette észre, hogy a művészet és még a legamsebb értelemben vett műipar közötti szoros határvonal sem tartott meg, mert a műcsarnokban a művészi tárgyak hiányában oly tárgyak helyeztetek el, melyeknek helye egyebütt lett volna.

Itt helyeztettek el a különböző bronz tárgyak, a különböző igen szép francia gobelinek egész majolika képek és Angliának díszedényei, nagyon szép photographiák és több más tárgyak is, melyeknek mint nem ide tartozóknak, a művészetek szentelt csarnok-ban helyük nem lett volna; de ezt nem lehetett kike-rülui, mert Amerikának nem volt elegendő nagy szá-mú rossz képe, hogy a látogatót art betöltse.

Es ezek után, ezen általam tehetőségem szerint rajzolt és visszaadott kiállítás képek után történj be

*) Schuykill folyó, melyen Philadelphia városa fekszik.

szent örök a hallat. A halott béter szent kocsin Sz. Vincze templomába, mint helynek a pápa piébános, vitetnek, s ott eltemetnek.

A pápák temetkezési helye több század óta a Péter-templom. Ide viszik tehát holttestét nagy kísérettel. A hullá fűdellen arcal fekszik a veres posztóval bevont s gazdagon aranyozott gyászkoszin, — fehér talárlan, veres gallérrel és sapkával s veres kalappal. Testőrök, papok, barátok képezik kíséretét. A holttestet először a szűk kápolnába vitetik s itt a teljes pápai ornátusba öltöztetik. Csak másnap viszik át a Péter-templomába.

Mielőtt ez megtörténne, a bibornokok és a vatikán papjai a szűk kápolnába gyűlnek isteni tiszteltet, mely alkalommal a holttestet szentelt vízzel meglocsolják. A Péter-templomban a szertartás természetesen. Itt a holttestet az oltári szentség kápolnában, mely rostélylapon eláruva, helyezik el, — úgy hogy lábai a rostélyon kiállhassanak, hogy az ájtatos hívők azokat — megcsókolhassák.

A harmadik nap estjén a bibornokok a kápolnába gyűlnek. A „misere“ elnéklése után a holttestet átvizik a szemközti fekvő kápolnába; itt egy érsz az az összes bibornokok jelenlétében abszolválja, mire a hullát az első, ciprusfából készült koporsóba fektetik.

E koporsóba előbb annyi arany-, ezüst- és rézpénzdarabok tesznek egy zacskóban, a hány évig a pápa uralkodott. A beléktett holttestet árcát fehér fátallal, magát a testet vörös hermin takaróval befedik. A koporsó bezáratván egy második, ólomkoporsóba tetetik, mely a szokásos feliratokat viseli. A koporsó felíratát rendszerint a következő (a kápolnázott helyek az odavágó nevekkel s dátumokkal töltenek be):

Papa
... Aetatis annorum ...
Mensium ...
Dierum ...
Obiit
In Quirinali (Vaticano) Palatio
Die ...
Anno ...
Sedit
Annos ... menses ...
Dies ...
Hic requiescit.

A camerlengo az ólomkoporsót lepecsételi, mire az egy harmadik, fakoporsóba tetetik. A pápai énekesek ezalatt az „Ingrédia“ antiphoniamot és a „Quemadmodum desiderat“ szentát énekelik. A holttestnek hármaskoporsóba zárásáról jegyzőkönyvet vesznek fel.

Az így koporsóba zárt hullát azután a kápolná mellett jobbra, a pápai énekesek öltöző szobájának a taja felett lévő fülkébe vonatják fel, s itt marad mindaddig, míg az elhunyt sírrelélel nem készül, vagy egy új pápa holtteste onnan ki nem szorítja. Azon esetben, ha a pápa azó vagy végrendelet útján más temetkezési helyet jelölt volna ki magának, holtteste egy évig marad a fülkében s csak az idő után temetetik el a kijelölt helyen.

USARNOK.

Barabás Miklós.

Folyó hó 4-én jubiláltattott egy székely, kinek neve 50 esztendőn keresztül ragyogott a művészek legjelesebbje között, ki uttoróbb volt a magyar népéleti és genre-festészetnek, ki esztendő megörökítő nevesebb férfaink majdnem mindenikét. Ez a férfi, ki hajlott kora dacára, ma is gyakorló művész, Barabás Miklós

még végre a gép és földmívelés gazdag csarnokaiba, a melyek azt a képet fogják előnkbe tüntetni, amelyel addig még egy kiállításon sem találkoztunk.

A száz éves republika önéletről alkotta azt egybe és az által tagadhatatlanul magát nagygnak és egyetlenné bizonyította be. Itt látszik, hogy a szabad kereskedelmi teóriák művészetének segélye nélkül is a legnagyobb egyszerű rövid időtartam alatt léteíthető volt, melynek legfőbb rugói a nagy szükség és a vadon természettel megküzdési kénytelenített emberiség volt.

A kényszerűség okozta a küzdelem diadalmi jelét a végtelen gépcsarokban és a nyerstermelvény és földmívelés nem kevésbé végnélküli otthonában felhalmozva valának és megérdemelték, hogy az ezer meg ezer mérföldről jövő idegenek azok előtt megálljanak és lépésről-lépésre haladva azokat megbámulják, hogy azon idegen is, ki vállonvita haladt elé a yankee-industria meglegházi csodái s kénytelen volt a memorial palotában az amerikai művészet még érthetetlen gagyogását szánakozó mosolylyal kiérni: az elismerés néma jelével kellett hogy mindezek előtt meghajoljon és visszatérve a tengeren túlról, ország és világ előtt hirdetni, hogy hol és mikép nézett a nagy óceánon túli fiatal ipar-óriások szemében és hogy mennyire és mily magásra kellett felfelé tekintenie, hogy hirtelen növéseinek mértékűtsága miatt azokba bepilhathasson.

Es ezzel e tárgy feletti elmefuttatásomat befejezém, hogy annak behatóbb és még több oldalról való megvilágításába nem bocsátkoztam, ezt — azt hiszem — a tisztelt gyűlekezet igen természetesen fogja találni, miután egy ily felvilágosítás kizárólag rövid határidő nem engedi meg, hogy a tárgyat egészen kimerítve, amerikai szokás szerint monstre felvilágosítást tartunk, így is igen félek, hogy a tisztelt hallgatóság becses figyelmével és türelmével visszaadtom.

Seethal Ferenc.

Barabás Miklós született Háromszék megyében, Márkosfalván nem a legvagyonosabb székely-prímipilus családból. Már 6 éves korában a nagy enyedi Bethlen-útonadában találjuk, hol a könyvek mellett csakhamar kedvencévé vált a toll is. Már mint 9 éves gyermek jelleit adta kitűnő tehetségének. Egyszer ugyanis a nagyobb diákok havasi vadászatra őt is magukkal vették s ott egy gyönyörű szarvast látott. Ezt a szarvast a gyermek lefesté emlékezetéből s a kép oly szépen sikerült, hogy mikor azt kifestette, a helybeli győztesértanák cimértől szolgált, magát pedig „csodagyermeknek“ kiállították ki. Atyja halála után már 13 éves korában magára volt hagyatva; szorgalma azonban oly kitartó volt, hogy a rajzolásból és festésből képes volt magát fenntartani.

Enyedről 1826-ban Szebenbe ment a németnyelv kedvéért; itt látta először a Bruckenthal-képtárban azon nagy mesternek utóveit, melyek magára törő lelkének buzdításul szolgáltak. Innen azon elhatározással ment fel Bécsbe, hogy ott kizárólag a festő művészetnek szentelje magát. Itt s festő-akadémiának egy évig volt növendéke. Mindegyik azonban igen szűk anyagi viszonyok között élt s csak akkor kezdett lábra vergődni, mikor 1831-ben Bukurestbe mehetett, hol az előkelő bojárak s gazdag idegenek egymásra rendelték nála az arcképeket s fizeték aranyra. Két év alatt annyira vergődhetett, hogy Velencét, Rómát, Florencet s Nápolyt meglátogathatta. Innen visszajövet, Pesten telepedett meg s Bajza és Vörösmarty társaságában az akadémiát is meglátogatta, hol azonban csak 20 év múlva foglalhatta el székét a perspectiváról tartott értekezésével.

Mióta Pesten megtelepedett, 42 év telt el; azon idő alatt mint arckép és gerne-festő működött. Arcképei aljában és krétarajzban ezerszer mennek. Majdnem minden törangu háznál, vagy törvényhatóság termében találunk tőle művészién sikerült arcképeket. A szépirodalmi lapok mellékletei rendszeren a Barabás képeit hozták.

A genre-festészetben Petőfi „Vándorélet“ című költeményéhez az ő „Cigánycsalád“ ja szolgáltatta a képet. A „Székely kalácsa“ a nemzeti muzeum birtokában van, míg „Oláh család“ ja a bécsi képtárt díszíti; a „Paraszt lakodalom“, „Csőri Ferke“, mind megannyi genialis kivitelű gerne-képei. Nagyból művei közül történelmi nevezetességgé a „Pest-budai lánchíd alapok letételi ünnepélye“, ezen képen számos híven megörökített arckép látható; jelen van itt a vízfennsíkén lévő gerendaházban V. Ferdinánd király s József nádorok kezdve a közelet majdnem minden nevezetessége.

Barabás Miklós 1843-ban nősült meg Budapesten; neje Bois de Chesre Zsuzsánna már régebben elhunyt; két leánya közül az egyik Maszák Hugó író neje.

Az ünnepély a jubilált érdemeihez méltó vala; képviselő volt ott az irodalom, művészet, politikai élet, legkitűnőbb férfai által. Jelen voltak ott a székegyföldi országos képviselők is; maga a közoktatásügyér a legnevezetesebb sorokban fejezte ki ödvözlését és szerencseálmását.

A székegyföldi lelket bizonyos noma a büszkeségnek tölti el, ha veterán művésztükre gondol, kinek a hozzá intézett számos jó kívánságok mellett bizonyára nem leend utolsó honfiktársának azon ohajtása, hogy a kitartás és buzgó szorgalom eme rendkívüli példány férfja még sokáig örömdessen azon kegyeletnek és tiszteltetnek, mellyel adózott e napon érdemeinek a nagy közönség.

Feleletül.

A „Nemere“ legközelebbi számban e lap kiadója kinyilatkoztatja, hogy a „Nemere“ szerkesztését azért bízta mára, mert én mint e lap volt szerkesztője S. Szentgyörgy város érdemes tanácsát egy alap-talan közleménnyel támadtam meg. E nyilatkozatból kitétnik, hogy a „Nemere“ kiadója hasznoságot élvezből oly befolyásoknak bódol, melyek nem tőrnek meg az érdemes városi tanácsnak megmondani az igazat, nem engedik meg a közérdekek védelmét. Ily befolyások alatt szerkesztetni a lapot legeskelelyebb kedvet sem éreztem magamban. Rézsemről örömdék, hogy e lap kiadója állt összeköttetésben megazott. Hogy mennyiben állott jogában a kétoldalú szerződést önkénytelen felbontani, azt az ellene megindított per eredménye mutatja meg. Az érdemes városi tanács ellen írt közlemény alaposágát igyekezni fogok mielőbb bebizonyítani. Ennyit nem a kiadó, hanem a mélyen tisztelt olvasó-közönség tájékozásául, melynek megtisztelt bízalmát megnyerem szerencsés voltam.*)

Vecsey Róbert.

(A mennyiben ezen kérdésből hosszas vitát nem akarok előidézni, felvilágosításul csupán annyit kell megjegyezmem Vecsey urnak, hogy kiadói nyilatkozatomban a S. Szentgyörgy város ellen intézett alap-talan támadás csak egy yik indító oka volt a szerkesztői személyválszának. A többi indokok is elég nyilvánosak ugyan, de azokat én és az olvasó-közönség iránti kíméletből ezuttal elhallgatom. A „hasznossági tekintet“ illetőleg pedig V. urnak legjobban kell tudnia, miszerint lapunk első sorban van hivatta a közügy érdekében minden nemes fegyverrel harcolni s en ehó akadályul nem szolgáltam a jó ügy előre menetelésben. Tehát míg az ellenem szót gyauasítást egyszerűen visszautasítom, elismerem azt, hogy másfelől „hasznossági tekintetből“ is örömdék a köztűnk fennálló viszony felbomlásának, annyival inkább, miután a

*) Közöltük e cikket a méltányosság szempontjából. A dollog érdemre vonatkozó választ illetőleg későbbi elvárjuk s annak közlése után részünkről az ügyet befejeztünk tekintjük.

Szark.

„Nemere“ anyagi élete is veszélynek volt kitéve az ön tulságosan személyeskedő irányban vezetett szerkesztése mellett. Pollák Mór.)

KÜLÖNFÉLEK.

— Figyelmeztetésül. Miután városunk, ha f. hó 20-ig marhavészesekek nem fordulnak elő, a zár alól fel fog szabadulni, szükségesegek látjuk figyelmeztetni a vidék t. közönségét azon körülményről, hogy városunk a zár tartama alatt a szükséges bevásárlásokat csak igen körülírt módon eszközölhet. E célból tehát óhajtanánk volna, hogy a vidékiek árucikkjeiket egy más napon, pl. szombaton is-hozzák el városunkba, már csak azon okból is, mivel hétfőn iparoságunk saját árni eladásával töltvén idejét, a bevásárlásokra nem igen marad ideje. Így azonban, ha pl. szombaton is alkalmat nyújtanánk az adás-vevésre, mind a város, mind pedig a vidék szükségéin könnyítve volna.

— A marhavész. Uzonban Fogarassinál e hó 14-ig elhullott 3 drb, megbetegült 1 drb marha. Nov. 30-tól megbetegült 24 drb. elhullott 10, beteg maradt 14. Vidékünkön az uzoni vészén kívül több betegülési eset nem fordult elő.

— Helyreigazítás. Háromszék megye köz. birzottságának f. hó 4-én tartott üléséről a „Nemere“ című lapban megjelent tudósítás végzaiba, vonatkozásal a berecki árvaügyekre — egy oly megjegyzést tettett, mely csak rosszkaratú egyéni gondolatot fejezett ki, mert azon ülésben S. Szentgyörgy város árvaügyei még szóban sem forogtak. Ennyit az igazság érdekében, mint a megyei közigazgatási bizottság jegyzője Horváth László.

— Tisztelettel kéremek mindazon szülők, kik gyermekeiket a sepsi-szentgyörgyi reform. tanodába járatták, hogy az itt maradtot ágyamut menőli rövid idő alatt hazavinni sziveskedjenek; egyuttal gondoskodjanak tiszta ágyamutról, mert a jövő szorgidő elején szigoruan ellenőriztetni fog, hogy senki oly ágyamutban ne háljon, mely a diphteritis uralma alatt is itt volt. Az igazgatóság.

— Városunkban jelen hó 12-re virradólag a Dacó Gergelyné-féle udvarban tűz ütven ki, egy istálló, melyet kovácsműhelynek használtak, elégett.

— Egerpaták f. év dec. 28-án a török sebesültek javára jótékonycélu táncvigalom tartatik. Csak örülni tudunk e követésre méltó példa felett. M-a k s n 27-én az önképzőkör fiatalok táncvigalommal összeköttött hangversenyt rendez. Belépi díj 50 kr.

— Nyilvános köszönet. Nem tehetem, hogy a nyilvánosság terén is öszinte hálaalköszönetet ne mondjak úgy magam, mint a berecki anya- és kőzdi-martonosi fiók-megyebeli híveim nevében a kőzdi-vásárhelyi oltáregyletnek ama nagybecstű adománysért, melylyel mindkét megye templomának múlt hó 18—22-én megtartott látat alkalmából egy gyönyörű fekete casulát, két atólat, egy manipulust, öt oltárpárnát, két kariget, két oltárterítőt, két valumot, négy gyertyatartót, két csengettyűt, két minisringet, szoknyát és gallért, két képet, három corporált, pallát és purificatoriumot, négy kéztörölt, egy pár üveg-ampont és egy tányért, végre egy szép csengettyűthuzót sziveskedett ajándékozni. Eme alig egy éves zsege oltáregylet s ime, már is mily szépen hajtja irányait s hozzá meggyűmösölt! Isten adj hosszas életet ezen jótékony intézménynek, tartad meg fáradhatlan elnökét, áldd meg a munkás kezeket, melyek azt fenntartani hivatják. Legyen jutalmuk mennyben és földön az elért siker és jótéteményekből merített vigasztaló öntudat méltó értékel Bereck, 1877. dec. 8. Bálint László, r. kath. lelkész.

— A pápa egészségi állapotáról írják Rómából, hogy e hó 7-én a szabad levegőre kivánczozott és a szabad levegő élvezete igen rossz következményekkel volt egészségi állapotára. Sebeiből a mérges nedvek megazúntak folyoi. — A vatikánban nagy aggodalomban vannak; a házi orvosok még két orvost hívtak meg és mindentűt általános ima rendeltetett el. A római lapok határozottan állítják, hogy Viktor Emanuel éjjel meglátogatta a pápát és az udvarnál a katasztrófa esetére nagy udvari gyászra készülnek.

— A telephon után Edison Tanács newyorei technikus új találmányról beszél a „Scientific American“ című lap. Az új találmány neve „phonograph“ s az egyszer elmondott beszédet halhatatlanná teszi ugyan, hogy a beszéd hangzóvá tehető még akkor is, ha a beszéd már 50 vagy 100 év óta porlik a sírban.

— Üveg betűk. Egy párisi gyár, mely a „törhetlen üveg“ készítésére szabadalmat is szerzett magának, egy idő óta keményített üvegből próbál betűket előállítani. Az üvegből készült betűk ép oly tiszták, mint azok, melyeket ólomból készítenek, emellett még azon előnnyel bírnak, hogy határtalan tartósság mellett kevesebbe kerülnek, mint az ólombetűk és a szedőre nincsenek semminemű egészségreontó hatással. Tudvalevő ugyanis, hogy a nyomdászati igen egészségtelen foglalkozás az ólom miatt, melylyel a szedőnek folytonosan érintkezni kell. Nyomdákban a levegő ólomparányokkal van telve és a szedők közül sok szenved ólommérgezésben. Természetes, hogy ezen baj megszűnik, ha az ólombetűket üvegbetűk fogják pótolni. Ezen új találmány mindenestre megérdemli a szakértő körök figyelmét.

— Éhség Chinában. A Shanzi tartomány Állapotáról kínai lapok szomorú híreket közölnek. — A „Mennyei birodalom“ írja: „A nyomor oly nagy, hogy naponta ezrek halnak meg. Halljuk, hogy a szegény emberek csaknem hullálkkal táplálkoznak a hogy az

erősebbek az éhség által ütéve, megölik a gyengébbeket és azután megeszik."

— Egy kakuk története. A „Berliner Tagebl.” írja, hogy G. munkás igen meglehetősen életet folytató házastársával és a teljes boldogságot csak egy örökös hiánya zavarta. — Történt, hogy egy a házban szorgoló leány elárulta G. nevének, hogy anyának érzi magát. G. nének ekkor hirtelen egy eszméje támadt; rábeszélte a családét, hogy tegyen egy, mint a kakuk, azáltal megmenti magát az anyai gondoktól és a G. családot szerencsésé teszi. És G. csakugyan a halandók legboldogabbikjának érezte magát, midőn neje egy édes titkot árult el neki. Es midőn G. egy este munkájából hazatért és egy piros-pozsgás fücska mosolygott szemei közé, azt hitte, hogy övé az egész világ. Rossz szomszédok azonban megirigyelték G.-ék boldogságát és az egész szülési esetet feljelentették az államügyesnek. De a kárörvendő irigység az egyszer felsült, mert G. annyira megszerette a gyereket, hogy nejeinek szívesen bocsátá meg a kis családságot és az államügyész természetesen elosztotta ez ügyben működési terét.

— Eltemették élve. Castel del Giudici községben Nápoly mellett nem rég egy borzasztó esemény történt, mely ha a nkpoli törvényszék által nem nyert volna megerősítést, igazán mesésnek látszanék. Egy a szegényebb osztályhoz tartozó nő a kórházban betegségben fektült. Egy delután erős görcsöket kapott s mindjárt rá eszméletét veszítette. Azonnal az orvosait küldötték, hogy ha még lehetséges, mentse meg a szegény asszonyt s gyermekét. Az orvos jóformán meg sem vizsgálta és halottnak nyilvánította. Még az ugynevezett császármetszést — így esetben az utolsó mentési mód — is főösleges kísérletnek találta. 24 órával később a halott lábait összekötötték, egy férfi vállaira emelte és elvitte a kórház közös sirba. Koporsókat ott nem ismernek. Néhány nappal később egy fiatal leány halt meg a kórházban. A közös sirt újra föl kellett nyitni. Képzeltetni a sirás borzasztó meglepetését, midőn a néhány nap előtt eltemetett asszonyt, természetes helyzetben találta. A kötél, melylyel lábait össze voltak kötözve, szét volt szakítva, oldalán pedig egy csecsemő gyermek fektült. Anya és gyermek a legborzasztóbb halálnak estek áldozatul. Minden körülmény oda mutat, hogy kétségbeesetten küzdöttek a halál ellen. Segélykiáltások a nagy kölemez miatt, mely a közös sirt földi, nem hallatszott fel. Az orvos vád alá helyeztetett, de a törvényszék csak háromhavi fogságra ítélte.

— „Magyar Jogász” címen újvírtól kezdve egy jogszaki és közigazgatási napi lap fog megjelenni Budapestben, mely egyszerűsége miatt kivonatát fogja adni a kir. tábla, semmitől ezek stb. eladandó ügyeinek. A „Magyar Jogász” előfizetési ára egész évre 15 ft. Az előfizetési pénzek Budapest, József-tér, 3. sz. alá küldendők.

— Új zeneművek. Táboraszy és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapestben megjelent: Bieber F. 5 magyar népdal. 1) „Hej gazda uram adj a bérem.” (Hogya nekem száz forintom volna.” Szép Juliskám.”) — 2) „Tizenkettő, tizenhárom, tizenegyet.” — 3) „Szomorúan zúg, búg a szél.” 5) „Nekem olyan asszony kell.” 5) „Hármat rikaottit már a rigó.” — Enekhangra zongorakísérettel vagy zongorára külön. Ara 60 kr.

Az általam alapítandó

„Székely nemzeti muzeum”

számára f. év nov. havában beérkezett adományok kimutatása.

I. Könyvek, nyomtatványok és kéziratok:
Pethő István szolgabíró úrtól 10 kötet könyv, Jakab Lajos úrtól (H. Szentmárton) 42 kötet könyv, 2 írott könyv, Jakab Gyuláné urasszony 40 k. könyv, Szentivány Ignác urasszonytól (Nyujtód) 3 évi „Hon” hírlap, br. Szentkereszty Irén 8 nagyságától (Zágon) 1 füzet nyomtatvány, Kozma Ilka kisasszonytól (Nyujtód) 2 hártán írott adománylét. Vásárlás után 9 évi „Nefelejts” hírlap, 11 kötet könyv és 30 darab szomorujelentés a XVIII. századból.

II. Régiség, pénz és érem:

Horváth László főjegyző úrtól 1 drb rézpénz, Sényi Sándorné 8 nagyságától 1 drb bronz érem, Szabó J. alezredesné 8 nagyságától (M.-Vásárhely) 1 bankópénz 1700-ból, Jancsó Balásné urasszonytól (K. Vásárhely) 3 drb rézpénz, Bartalis József úrtól (Telek) 3 drb rézpénz, Mihály Albert úrtól 2 drb réz 1 ezüst-pénz, Gál Lajosné urasszonytól 1 cserépkancsó, Pethő István úrtól (Torja) 1 pisztoly, Dindár Istváné urasszonytól 1 bronz fogantyú, Szentivány Ignác urasszonytól 9 pár ezüst vállkapocsa láncsal. Vásárlás után 1 könyvurna, 1 bronz érem, 2 ezüst érem, 12 ezüstpénz (római) 4 rézpénz, 1 kard, 1 mellvért.

III. Természeti tárgyak:

Biró Béla úrtól 2 drb kiszáritott békahal. Vasadi N. Gyula úrtól 1 szép koponya (férfi), szerzemény: 1 rokusdióhéj, 1 aranystufa, 1 állatkoponya, 11 drb szép lepke, 11 drb rovar.

Fogadják a lelkes adakozók, kik egy nemzet vagyónához hozzájárultak legferrobb köszönetemet, egy nemzet halás elismerését.

Imecsfalva, 1877. dec. 3.

Ozy. Cserey Jánosné,
Zathurecky Emilia.

Szerkesztői pösta.

K. J. urnak Gelence. Ez a panasz nagyon általános; megvan az mindenütt, ahol adóról van szó. Ha azonban a kiadóhivatallal értekeznek, „Nyílt tér” ben napvilágot láthat.

M. Zs. urnak Maros Vásárhely. A küldött vers nem fogja érdekelni „Nemere” olvasóit. Egyebekben szívesen látjuk.

T. J. Sorát keritjük, csak szíveskedjék velünk nevét tudatni.

Ugyanez szól a köröspataki levelezőnek.

Bécsi tőzsde és pénzek dec. 13.

5% Metalliques .	63.90	M. földt. kötv. .	78.50
5% nem. köles. .	66.95	Tem. földt. kötv. .	77.25
1860. államköles. .	113.25	Erd. földt. kötv. .	76.25
Bankrészvények .	801.—	Ezüst	105.45
Hitelrészvények .	209.30	Cs. kir. arany .	5.65
London	119.50	Napoleon'd'or .	9.57

Felölös szerkesztő: Málik József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Haszonbérbeadás.

Sepai-Zalán község képviselő testületének folyó év dec. 8-án tartott gyűlése határozata folytán a községi korszamai jog, ugymint: szesz, bor és sör árulhatása az 1878-ik évre árverezés útján folyó év dec. 19-én d. e. 9 órakor ki fog adatni. Az árverezési feltételek alólírtak bármikor megtekinthetők.

Zalán, 1877. dec. 8-án.

2—2

Szabó Lajos,
k. bíró.

Kitűnő minőségű eladó száraz fa

4 köbmeterenként igen mérsékelt áron kapható. Raktárhelyiség Csikiutczában a Sas József-féle ház udvarán. Ertekezhetni helyben alólírttal

2—3

Bikfalvi Ferenc.

Hirdetmény.

A k-vásárhelyi kir. törvényszéknek 5000 és 5001 polg. sz. alatt kelt végzése folytán a s.-sztygörgyi takarékpénztárnak mint felperesnek makasai Kónya István és társai ellen 100 frt. tőke és járulékaiknak, továbbá makasai id. Teleki János és társai ellen 200 frt. tőke és járulékaiknak folyó év nov. 1-ső napján megjelent foglalás szerint gazdasági eszközök, lovak sertések és takarmányemű, továbbá szemes gabona és szarvasmarhák foglaltatván le 1050 trtra. becsültettek, felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javakhoz igényt akarnak jelenteni a prt. 464. §. értelmében annak érvényesítése végett ezen hirdetmény 3-madszori megjelenésétől számítandó 8 nap alatt igénykereseteiket az abból származható hátrányok kikerülése tekintetéből szabályszerűen beadni el ne mulasszák

Kézdi-Vásárhelyt. 1877. decz. 5-én.

2—3

Kakucsai Adám,

kir. törvényszéki végrehajtó.

Arverezési hirdetmény.

Arapatak községe képviselő testületének folyó év ápril 14-én 6-ik pontalatti határozata értelmében, a vadászati jog haszonbérbe fog adatni nyílt árverezésen három egymásutáni évekre a község házánál.

Az árverezési határnap decemberhó 15-én reggeli 9 órára tüzetett ki.

A feltételek a közigazgatói irodába megtekinthetők a hivatalos órákban. Arapatak és társ községek közigazgatója.

Magyarósi Ferenc,
helyettesített közigazgató.

2—2

Árlejtési hirdetés.

Alattírt községi előljárásság által közhírre tetetik, miszerint Nagyborosnyó községe által a község piacára építetni határozott egy emeletes több szobákkal ellátandó újközségi kőház felépítése, a mérnöki tervrajz és költségvetés szerint a jövő 1878. évi januárho 16-án d. e. 9 órakor Nagyborosnyó községe házánál tartandó nyílt árlejtés útján arra vállalkozónak kifog adatni.

Ny. Pollák Mór S.-Sztygörgyön.

A kikiáltásár 26,000 frt. o. é. ezen kikiáltási árak 5%-a bántapénzül készpénzben, vagy írásbeli zárt ajánlatok ellátott bántapénzzel a hozzá szólni kívánók által előre leteendő.

A feltételek, tervrajz és költségvetés a községi előljárásságnál bár mikor megtekinthetők.

Nagyborosnyó 1877. december 4-én.

Kónya Mihály,
bíró.

Kónya Sándor,
közs. jegyző.

1—3

Haszonbéri hirdetés.

Kovácsa község képviselő testületének f. évi dec. hó 10-én tartott gyűlése határozata folytán a szesz, pálinka sör árulhatása, valamint a piaci vámszedés, baromcédulairás, vadászat, a község mészárszéke és borsika szedési-jog f. évi decemberhó 28-án d. e. 9. órakor a község házánál tartandó nyilvános árverezésen a jövő 1878-ik évre a többet ígérőnek haszonbérbe ki fognak adatni. A feltételi pontok a község házánál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kovácsa 1877. decz. 10.

1—3

Deák Albert,
közs. jegyző.

Pályázati hirdetés.

A Hidvég (Háromszék) községi magyar-ajku fiuiskolánál pályázat hirdettetik:

1) Egy rendes tanítói állásra; fizetés, 300 frt. lakás két szoba, konyha s egyéb szükséges épületekkel s kerttel és 2 öl tűzifa.

2) Egy segéd tanítói állomásra; fizetés, 200 frt. egyéb semmi. Pályázni kívánók oklevéllel s bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket f. év decz. 27-ig alólírt iskolaszéki elnökhöz adják be.

Hidvég 1877. dec. hó 12-én.

1—1

Kónya Miklós,
isk. sz. elnök.

Haszonbéri hirdetés.

Alattírt községi előljárásság által közhírre tetetik, miszerint Nagy-Borosnyó községének mindennemű piaci jövedelmei, u. m: szesz, pálinka, bor és sör árulhatási joga, piaci belvám és két mészárszék külön külön folyó év decem. ber 23-án d. e. 9 órakor az irt község házánál tartandó nyilvános árverésen a jövő egész 1878. vre haszonbérbe fog adatni.

Az árverezés megkezdése előtt minden cikk re nézve a kikiáltási árak 10%-a bántapénzül készpénzben vagy írásbeli ajánlatokban leteendő

A többi feltételi pontok felől a kivenni szándékozók a községi előljárásságnál nyerhetnek felvilágosítást.

N.-Borosnyón, 1877. nov. 28-án.

Kónya Mihály,
bíró.

Kónya Sándor,
községi jegyző.

3—3

Kitűnő bogácsi ó-bor.

Scherg Károlyné, Tikosi Máriánál 3 féle kitűnőbb minőségű naranos és vékony fehér farkasszőrű és különböző bouteliás borok 10 literenként háztól elhordva ugy hordóslag hatalmas árban mindig kaphatók.

Erről a t. közönséget tisztelettel tnyatja

Scherg Károly.

Lakása: Benkő Elek ház Csutak testvérek boltja felett S.-Sztygörgyön.

1—3

Eladó ház.

Ilyefalván néhai Séra Elek kőháza kedvező feltételek alatt eladó, értekezhetni Schnell Ferenceel Petrosényben.

2—2